

Slovenski dom

Štev. 133.

V Ljubljani, torek 13. junija 1939.

Leto IV

Pomemben govor in zagotovila angleškega zunanjega ministra: Anglija se bo bojevala za Gdansk in za Poljsko

London, 13. jun. o. Zunanji minister Halifax je imel včeraj v gornji zbornici dolg govor, s katerim je odgovarjal na vprašanja lordov glede sedanjega angleškega politike.

Najprej se je dotaknil razmerja z Nemčijo ter dejal, da se je Anglija pripravljena bojevati za Gdansk, če bi kdorkoli skušal nasilno spremeniti sedanjí politični položaj v tem mestu. To je njena

„Slovenec — časten naslov!“

Pod tem naslovom prinaša »Koroški Slovenec« zelo zanimiva razmišljanja, ki jih posnemamo:

»V zadregi bi bil, kdor bi hotel vrednoto narodne zavesti izraziti z denarjem. Zdrava pamet pravi, da je narodna zavednost vrednota značajna in duševnosti. Vsi denarni zakladi sveta ne morejo odtehati njene cene. Razsodnemu človeku se upira zdravi čut, da bi vzvišeni svet duševnosti poniževal in blatil z zemeljskim prahom. Vest bi se vzbudila s svarilo: danes bi prodal za denar svojo narodnost, jutri bi ponudil za drobiž svojo vernost, pojutrišnjem bi odvrnil lastno življenje kot prazen nič. Goljufati bi hotel druge, najbolj bi ogoljufal sebe.

Cemur se upira zdrava pamet in protivi poštna vest, to zmoreta zloba in neumnost. Na svetu se prebogosto dogaja, da se narodna zavednost kupuje in prodaja za denar! Redko je zdravilo proti zlobi, proti nerazsodnosti pa se uspešno bori odkrita, jasna beseda.

Kaj nam daje naša slovenska narodnost?

Slovenska narodna zavest te velenjuje v dvamilijonski slovenski narod, po katerem si član velikega in mladega evropskega plemena Slovanov. Daje ti pravo do dvatisočletne slovenske zgodovine, po kateri si v krvnem in duševnem sorodstvu z davnimi slovenskimi vojvodi, kmeti svobodnjaki, branilci domače zemlje pred krvoločnim Turkom in zaščitniki kmečkega dostojanstva v časih gosposkega nasilja. Velenjuje te v duševno občestvo s velikani slovenskega duha. Slovenska knjiga je tvoja knjiga, slovenska pesem tvoja pesem, slovenska umetnina tvoja umetnina. Slovenska beseda je posoda tvoje molitve in srednica tvoje kulture in pravne rasti. Krvna in duševna sorodnost te veže z mladimi slovenskimi narodi, katerih število bo v desetletjih doseglo polovico evropskega števila. Že danes dobiva beseda »Slovan« doslej še nepoznan, blaglasen prizvok, ki ga bo razodela do gledna bodočnost v vsej njegovi silni vsebini. Vse to in še več je duševni zaklad, ki ti ga posreduje tvoja slovenska narodna zavednost.

V družini narodov si kot Slovan velenjen v prvo vrsto. Čudoviti zakon ravnotežja v Evropi in na svetu se vedno spet kaže tako da vodi družino narodov širokosrčno, oni s širšo zamisljivo. Evropo vodi, kdor služi evropskim koristim. Svet vodi, kdor je zajel vso človeško družino. Slovence spoštujejo drugi narodi nikakor ni težko; le prerada se ta slovenska vrlina prelevi celo v slabost, da slovenski človek ob spoštovanju sosedu pozabi na lastno dostojanstvo. A samo posamezniki v narodu morejo grešiti, narodne rasti pa ne more ustaviti nihče na svetu.

Slovenska narodnost je torej vredna žrtve. Če tako zahteva čas ter razmere, moramo biti junaki slovenske narodne družine, odločni, pripravljeni za vsako žrtev na oltarju narodne zvestobe. Kjer koli stojš na naši zemlji kot Slovenec, pobornik si dejavne državljanske zvestobe, član si mladega, zdravega naroda in plemena, junak si človeške kulture. Tvoje ime ti bodi časten naslov!

trdna volja, da bi pozdravila prijateljski sporazum med Poljsko in Nemčijo, če bi se ti dve državi odločili, da mirno poravnata vsa sporna vprašanja. Anglija je prepričana, da je miren sporazum med Poljsko in med Nemčijo mogoč, vsak poskus za spremembo sedanjega stanja s silo pa bi pomenil napad na poljsko neodvisnost in bi sprožil vojno, v katero bo zapletena tudi Anglija.

O pogajanju z Rusijo za sklenitev obrambne zveze ni dal zunanji minister nobenega pojasnila, češ da bi vsako govorjenje škodilo razgovorom, ki se potekajo.

Dolgo pa se je lord Halifax bavil s položajem na Daljnem vzhodu. Glede odkritij lorda Elibanka, da pripravljajo Japonci odpravo mednarodnih predelov v raznih velikih mestih na Kitajskem in s tem odpravo vseh osebnih pravic, ki so jih uživali francoski, angleški in ameriški državljani v teh mestih, je zunanji minister dejal, da Anglija ne bo nikdar privolila v enostransko spreminjanje pogodb, ki so jih glede teh vprašanj podpisale vse velesile. Zavrnil je vesti, da misli Anglija umakniti svoje čete iz Šanghaja in dejal, da bo tja poslala celo ojačenja, razen tega pa bo ukrenila vse, da zagotovi angleškim ljudem svobodno

plovbo po kitajskih vodah. Anglija ne bo priznala razlogov, s katerimi skušajo Japonci utemeljiti svoje načrte za zunanjsanje angleških pravic v raznih kitajskih mestih.

Glede Kitajske je lord Halifax najprej omenil zadnji sklep Zveze narodov, s katerim je ta ustanova obsodila japonsko vojaško akcijo na Kitajskem in priporočila vsem članicam, naj po svojih silah pomagajo Kitajski. S tem je ZN dala svojim članicam dovoljenje, da pomagajo Kitajski kolikor hočejo. Anglija mora pomagati Kitajski in zlasti skrbeti za trdnost njenega denarja že zaradi tega, ker imajo angleški državljani na Kitajskem vlozene ogromne zneske. Vlada bo skrbela, da bo zavarovano to premoženje in zagotovljena varnost angleškim državljanom.

S tem svojim govorom je angleški zunanji minister zavrnil vse glasove o tem, da bi bila Anglija pripravljena spremeniti svojo sedanjo politiko in da je treba zadnje govore angleških vodilnih mož razlagati kot ponudbo Nemčiji, naj se z Anglijo sporazume. Govor dokazuje, da Anglija ne bo niti za las krenila od svoje sedanje poti in da bo storila vse za organizacijo splošne obrambe miru.

Program madžarske vlade po volitvah: Ohranitev samostojnosti

Budimpešta, 13. junija. Na snočnjem prvem sestanku madžarske vladne stranke je predsednik vlade Teleki izjavil, da obsega delovni program vlade naslednje:

1. Varovala bo ustavo z vsemi sredstvi.
2. Madžarski narod stoji na lastnih nogah, išče po novih prijateljih in bo ostal zvest dosedanjim. Madžarska spoštuje koristi vseh, ki spoštujejo njene koristi in njene pravice. Ma-

džarska bo strogo varovala neodvisnost svojih svobodnih sklepov in svojega življenja.

3. Skrbela bo za razvoj madž. vojske in za gospodarsko okrepitev in gospodarsko samostojnost ter za
5. ustvarjanje čim boljših življenjskih možnosti za vse Madžare.

V zunanji politiki bo vlada hodila v dosedanjí preskušeni smeri.

Nove napovedi o vsebini vojaške zveze med Anglijo, Francijo in Rusijo Desetletna veljavnost, skupno nastopanje glede vojne in sklepanje miru

Pariz, 13. junija. »Jour« razpravlja o bodoči obrambni zvezi med Francijo, Anglijo in Rusijo in pravi, da bi utegnla vsebovati naslednje točke:

1. Rusija se obveže, da bo pomagala Franciji in Angliji ob vsakem napadu, naperjenem naravnost proti njuni nedotakljivosti in neodvisnosti.
2. Z Anglijo in Francijo vred bo Rusija pomagala državam, ki so, ali bodo dobile poročila od katerekoli teh držav, do zdaj Belgiji, Poljski, Rumuniji, Grčiji in Turčiji.
3. Francija in Anglija se zavezujejo, da bosta prišli na pomoč Rusiji, če bi jo kdo naravnost napadel in da boste z njo sodelovali, če bi kak posreden napad ogrožal njeno neodvisnost in nedotakljivost.
4. Vse tri velesile se zavezujejo, da se bodo posvetovalle o potrebnih korakih in skupnem nastopu proti vsakemu napadalnemu dejanju v Evropi.

Angleška visoka zbornica zahteva

čim ostrejši nastop Anglije proti Japonski

London, 13. jun. o. V angleški gornji zbornici je včeraj več govornikov razpravljalo o zunanje-političnem položaju, zlasti o tistih vprašanjih, ki te čase Anglijo najbolj zanimajo: o poteku pogajanj z Rusijo, o razmerju do Nemčije in o ogražanju angleških koristi po Japoncih na Daljnem vzhodu.

Lord Elibank je v svojem govoru trdil, da nameravajo Japonci kratko in malo zasesti mednarodno mesto v Šanghaju, s čimer bi bil angleškim koristim in angleškemu ugledu zadan silovit udarec. Zaradi tega mora Anglija takoj nastopiti proti Japoncem s čim ostrejšimi ukrepi. Brž, ko se izkaže, da nameravajo Japonci odpraviti sedanje

mednarodne predele po raznih kitajskih mestih, zlasti v Šanghaju, kjer so Angleži najbolj prizadeti, mora Anglija storiti v zvezi s Francijo in Ameriko naslednje:

1. Zapreti ustje reke Jangce;
2. Do skrajnosti omejiti trgovino z Japonsko.
3. Onemogočiti japonski promet iz Šanghaja z ameriškimi in angleškimi pristanišči;
4. Uvesti za izvoz vsega blaga iz Šanghaja v Anglijo posebno konzularna dovoljenja;
5. Z vso ostroostjo nastopiti proti surovemu ravnanju japonskega vojaštva z angleškimi državljanji;
6. Če bi japonske vojne ladje zaprle angleški predel v Tienčinu, naj vlada takoj sporoči Japoncem, da bo v odgovor nato prepovedala postajati japonskim ladjam v Singapuru in Penangu;
7. Anglija naj zahteva popolno zadoščenje za umore angleških državljanov po Japoncih in za to, ker so Japonci brez povišanja zaprli angleškega vojaškega atašeya Speara in ga drže v ječi.

Zunanji minister je lordu Elibanku dejal, da vlada nima nikakih poročil o takih japonskih načrtih, da bo pa takoj odgovorila z vso ostroostjo, če bi se pokazalo, da Japonci res nameravajo kaj takega.

Volitev izvršnega odbora JRZ za Slovenijo

Ljubljana, 12. junija. Včeraj ob 9.45 je bil v beli dvorani hotela Union v Ljubljani pod vodstvom predsednika banovinskega odbora JRZ za Slovenijo dr. Antona Korošca sestanek odbora JRZ za dravsko banovino. Na sestanku so bili vsi člani odbora. Predsednik dr. Korošec je v enournem govoru razložil naš notranji in zunanje-politični položaj in so njegov govor vsi navzoči sprejeli z odobravanjem. Po govoru sta prebrala gospodarska poročila poslanec dr. Lavrič in član izvršnega odbora Narodne banke industrijaletec Avenek. — Zatem je bil soglasno izvoljen izvršni odbor JRZ za Slovenijo, v katerega so prišli: kot predsednik dr. Anton Korošec, kot podpredsednik minister dr. Krek, kot tajnik senator dr. Kulovec; za blagajnika pa je bil izvoljen minister Snoj. Sestanek je bil končan ob 13.

Vesti 13. junija

Ves današnji angleški tisk se obširno bavi z včerajšnjim govorom zunanjega ministra in pravi, da je z njim lord Halifax razprl vsako bojazen, da bi Anglija spet začela s popuščanjem v zunanji politiki.

Posebni odposlanec angleške vlade Strang je včeraj z letalom dopotoval v Varšavo, odkoder bo danes nadaljeval pot v Moskvo, kjer bo skušal odstraniti vse ovire, ki so napoti sporazumu med Anglijo, Francijo in Sovjetsko Rusijo.

Angleški ministri so se v zadnjih govorih obračali naravnost na nemško ljudstvo, ter ga skušajo s svojim govorjenjem o miru preslepiti. Takega vmešavanja v nemške zadeve voditelji narodnega socializma ne bodo več trpeli — tako pišejo nemški listi danes.

Ameriški zunanji minister Hull je včeraj izjavil častnikarjem, da se Združene države ne bodo nikdar odrekle svojim posebnim pravicam v raznih kitajskih mestih, čeprav bi Japonci kaj takega zahtevali.

Španska vlada bo podaljšala vojaški rok, ki je pred državljansko vojno trjal eno leto, na dve leti. Fantje bodo klicani v vojske zdaj že z 19 letom.

Albanski poslanik v Združenih državah je moral včeraj na pritisk oblasti zapustiti poslopje poslaništva, kamor se je naselil italijanski zastopnik.

Brazilska vlada je podarila španski vladi 10.000 vreč kave. Tega poživila namreč v Španiji močno primanjkuje.

Italijanski zunanji minister grol Ciano bo v kratkem uradno obiskal Španijo. Italijanski in španski tisk piše o tem obisku, da bo potrdil zgodovinsko prijateljstvo obeh narodov.

Baterije v nemških utrdbah ob Renu so najstrašnejše na svetu, utrdbe pa najboljšje in najmočnejše. Zato se motijo tisti, ki zadnje čase širijo vesti, da je utrdbe zalila voda, ker so bile preslabo narejene. Tako je govoril vrhovni voditelj nemških cestnih del dr. Todt v Trierju.

Nemška in brazilska vlada sta včeraj spet imenovali poslanike druga pri drugi, katerih nista imeli od oktobra lani.

Balkanska zveza je složna, njeno poslanstvo je ohraniti v Evropi ravnotežje in mir. Zveza je odprta vsem balkanskim državam, ki so prepričane, da je treba s skupnim sodelovanjem služiti koristim Balkana. Zaradi zadnjih sprememb je zveza danes močnejša kakor pa je bila kadarkoli poprej. Tako se glasi izjava, ki jo je romunski zunanji minister Gafencu dal nekemu angleškemu tistu ob svojem obisku v Turčiji.

Angleška kraljeva dvojica, ki je pred dvema dnevi odpotovala iz Združenih držav v Kanado, bo obiskala še dvanajst mest, nato pa bo odpotovala v novo Škotsko.

Italijanska vlada je obvestila angleško vlado, da je samostojno albansko zunanje ministrstvo odpravljeno, zaradi česar ne more angleški zastopnik v Tirani več uživati pravic diplomatskih zastopnikov.

Angleško mornariško poveljstvo je izdalo uradno poročilo, da se bo preiskava o nesreči podmornice »Thetis« začela, ne da bi čakali na dvig podmornice. Dan preiskave še ni določen.

Na sejah banke za mednarodna plačila v Baselu velja važen del posvetov te dni usodi državne zlata bivše Češkoslovaške.

V Jeruzalemu so obsodili na dosmrtno ječo mlado Judinjo, ki je skušala vtihotapiti v osrednjo jeruzalemsko jetišnico košaro bomb ter jih zmetati na Arabce, ki so čakali na dvorišču. Posledice tega atentata bi bile strašne.

Včeraj so v Leipzigu pokopali poveljnika nemških policijskih oddelkov, ki so ga pretekli teden neznanci ubili v češkem Kladnu.

Nezmernost Poljske raste od dne do dne in Poljaki storaj vsak dan dajejo Nemčijo in Nemce, kar kaže, da žive Poljaki v mišljenju, da morajo dobiti svoje zgodovinske meje. Ta poljska drznost izvira iz angleške obkoljevalne politike, s katero dajejo nasprotniki Nemčije Poljski potuho... piše uradno glasilo nemškega zunanjega ministrstva o razmerju med Poljsko in med Nemčijo.

Nemški gospodarski odposlanec dr. Wohltat je včeraj odpotoval v Španijo, kjer se bodo takoj nemškega zunanjega ministrstva o razmerju med Poljsko in med Nemčijo.

Zastopniki francoskega in angleškega generalnega štaba na Daljnem vzhodu so se zbrali v Singapuru ter se posvetovali o sodelovanju francoskih in angleških vojnih sil.

Načelnik štaba nemškega topništva bo konec junija odpotoval v Estonijo in na Finsko.

Nov neljub dogodek v Gdanku

Gdansk, 13. jun. o. Tu je med poljskimi in nemškimi oblastmi spet prišlo do neljubega dogodka. Policija v Gdanku je zaprla poljskega carinskega nadzornika Lipinskega zaradi poskusa volunstva s pomočjo nasilja.

Senat mesta Gdanska je poslal generalnemu komisarju poljske republike v Gdanku pismo, v katerem poskuša obtožiti poljskega carinskega nadzornika Lipinskega, češ da je imel namen ujeti v Gdanku dva uniformirana člana narodno socialistične stranke ter ju odvleči na poljsko ozemlje. Lipinski je baje hotel od njiju izvedeti gotove podatke vojnega značaja. Senat mesta Gdanska poskuša s tem opravičiti aretacijo Lipinskega. Generalni komisar poljske republike je odgovoril senatu, da so okoliščine, v katerih je bila izvedena aretacija, tako kakor so navedene v pismu senata, neverjetne, ker je nerazumljivo, kako bi mogel Lipinski sam sredi mesta in sredi belega dne prijeti dva uniformirana člana narodno socialiste stranke ter ju odvleči na Poljsko. Poljski komisar si je pridržal pravico za nadaljnje ukrepe, zahteval pa je takoj, naj njegov zastopnik obišče aretirane inšpektorja ter ga zaslisi, da se na ta način omogoči ugotoviti dejansko stanje.

Dr. Stojadinović in njegovi proti sporazumu s Hrvati

Mnenje belgrajskih krogov ob interpelaciji Stojadinovičevih poslancev in senatorjev zaradi politike sporazuma

Belgrad, 13. jun. m. Nepomirljivo stališče, ki ga je dr. Milan Stojadinović s svojo okolico zavzel do sporazuma s Hrvati, je dobilo izraza v interpelaciji, katero so njegovi somišljeniki vložili v senatu in poslanski zbornici. V interpelaciji zahtevajo Stojadinovičevi poslanci in senatorji pojasnila o sporazumu, ki eta ga pripravljala sedanji predsednik vlade Dragiša Cvetković in voditelj Hrvatske dr. Vladko Maček. S to Stojadinovičovo interpelacijo se bavi tudi današnja »Politika« ter obsoja to delovanje, ki je očitno naperjeno proti sporazumu. Med drugim ugotavlja:

Nova vlada Dragiša Cvetkovića je pričela s politiko sporazuma. V dobro poučenih krogih — tudi v vladnih krogih — so včeraj poudarjali, da od pade dr. Stojadinovičeve vlade pa do danes ni bila ogrožena niti ena važnejša državna korist ter tudi niso bili oškodovani s čemerkoli Srbi, Hrvati ali Slovenci. Politično so ogroženi samo oni, ki žive od nesložnosti Srbov in Hrvatov. Ti se zdaj razburjajo ter pišejo interpelacije. To je čisto razumljivo, če bi bilo drugače, ne bi bilo naravno. Vložitev interpelacije dr. Stojadinoviča in ostalih iz svsake skupine v političnih krogih razlagajo kot delo, naperjeno proti politič-

nemu sporazumu s Hrvati. Dr. Stojadinović je potemtakem končno zavzel stališče proti sporazumu s Hrvati, čeprav so njegovi prijatelji stalno govorili, da so tudi oni za sporazum. — Zastoj v razgovorih pri pripravljajanju sporazuma so prijatelji dr. Stojadinoviča smatrali kot neuspeh ter so pohiteli napadati politiko sporazuma, ki se je začela po padcu dr. Stojadinoviča. Računali so, da bodo s tem spet prišli na površje. Toda v JRZ poudarjajo, da se predlagatelji interpelacije pripravljajo na medsebojni boj, ki se je že začel za dr. Stojadinoviča. Pregrešili so se proti važnim državnim koristim, ki zahtevajo slogo Srbov, Hrvatov in Slovencev. Politični krogi menijo, da predlagatelji interpelacije proti sporazumu s Hrvati, oziroma proti dr. Mačku, ki je zastopnik Hrvatov, ne bodo imeli dosti več političnega pomena. Privedla bo pa vsekakor do razčiščenja v JRZ. Vlada Dragiša Cvetkovića, ki predstavlja večino JRZ v obeh domovih, je že pokazala pripravljenost, da zatre vsako akcijo proti sporazumu s Hrvati. Vlada Dragiša Cvetkovića — tako zatrjujejo dobro poučeni krogi, ni nikdar niti računala na one, ki med ljudstvom nimajo nobene zaslombe in ki v politiki hočejo igrati kakšno vlogo ter vsiljevati svojo politiko.

Duhovni koncert v frančiškanski cerkvi

V frančiškanski cerkvi je bil v torek lepo uspel duhovni koncert, na katerem je bila izvajana Grbčeva »Troglasna otroška maša« ter G. Kreka »Slavna predigra«, Osterčeva »Fantazija in koral«, Premrljeve variacije na pesem »Ti o Marija« ter M. Tomca »Preludi in fuga«. Koncerta se je v precej lepem številu udeležilo ljubljansko glasbeno občinstvo.

Grbčeva »Troglasna otroška maša« je izvajal naš najboljši mladinski zbor »Trboveljski slavčiki«, orgelsko spremljavo pa je oskrbel Matija Tomc. Maša je zgrajena solidno po principih koralne arhitektonike, jasno in plemenito potekajo linije, obrati, razen nekaterih mest, ne kažejo tveganjih prijemov. Pisane in bogate pevske melodije, uokvirjene v adekvaten orgelski part, po značaju spominjajo mnogokje na pravoslavne liturgične kompozicije, vendar razkazujejo na večjih mestih lirčnost, ki se doimi vse bolj osebno. Duh, ki preveva vso to mašo, nosita pobožnost in ganljiva, otroško zaupljiva vdanost. »Trboveljski slavčiki« je to Grbčeva delo, ki glasovno zahteva marsikje prav čedne razsežnosti in dokajšnje tehnične rutine, odpel v obeh smislih vzgledno, vestno pa je sledil tudi interpretacijski invenciji in zahtevam svojega dirigenta. Potrnil je še enkrat s tem koncertom, da je sloves, ki ga uživa, povsem upravičen. Spremljiva Matije Tomca, resnično velikega orgelskega virtuozu, je petje nosila na širokih, varnih perotih.

Ljubljana od včeraj do danes

Moker je bil maj, prvi dnevi junija so napovedovali, da bo tekoči mesec docela drugačen. Vroče je bilo, dnevi jasni in prijetni. Zdaj pa se je spet povrnil stari značaj letošnjega vremena, samo da se pogostejše zjasni, večje so spremembe. Dežuje v plohah z mirnimi presledki. Ko se znoči, se dež unese. V celotno leto vreme nekoliko spominja na vreme, kakor smo ga bili prejšnja leta vajeni aprila meseca.

Mestna delavska kolonija

Mestna občina je pravkar razpisala obrtniška dela za vsa tri poslopja, ki jih predvsem delavcem in drugim manj premožnim slojem zida za Bežigradom na svojem zemljišču med Lavričovo, Kobariško, Einspielerjevo ulico in Bežigradom. Ključavničarska dela so preračunjena na približno 150.000 din. Peči in industrijske ploščice za obloge sten bodo veljale blizu 200.000 din. Za steklarska in soboslikarska dela bo treba izdati po 40.000 din, a tapetniska dela bodo stala blizu 18.000 din. Pičlih 112.000 din bodo veljala tudi plekarska dela. Odpiranje ponudbe bo že 26. t. m., da obrtniki lahko z delom prično v čim krajšem času in se stanovanjci jeseni že lahko vselijo v zares čedna in zdrava stanovanja.

V obeh poslopih je 48 stanovanj. Vsako stanovanje ima prostorno stanovanjsko kuhinjo, spalnico, predstoba in druge pritlikline. V kleti so prostori za kurivo in živila, pralnice in sušilnice ter prhe. Vsako stanovanje ima tudi svoj vrtič. Med obeh poslopih stoji manjše poslopje otroškega dnevnega zavetišča, kjer bodo otroci stanovalci pod skrbnim nadzorstvom, ko bodo njih starši na delu in v službi. V zavetišču bo prostora za 64 otrok.

Stanovanjski poslopi sta zidani tako, da je na istem stopnišču v istem nadstropju samo po dve stanovanji. Otroško zavetišče bo imelo prostorno igrišče.

Vsa tri poslopja so že pod streho in tudi že znotraj ometana. Vzdavajo že okna, nape-ljan je tudi že vodovod in v kratkem bo gotova instalacija elektrike. Tudi centralna kurjava v otroškem zavetišču bo v kratkem gotova. S kratka, delo tako naglo napreduje, da Ljubljana v mestni delavski stanovanjski koloniji za Bežigradom gotovo na jesen dobi 48 zdravih stanovanj in otroško zavetišče z igrišči in vrtovi.

Pod Tivolijem je gorelo drevo

Davi ob dveh zjutraj je na ljubljansko reševalno postajo telefoniral službujoči stražnik, ki je obhodil svoj rajon tam pod Tivolijem. Sporočil je, da v bližini Tivolskega gradu gori drevo. Reševalci, ki morajo biti seveda tudi

Matija Tomc je na torkovem duhovnem koncertu izvajal še Gimirja Kreka »Slavna predigra«, močeno, veličastno, kontrapunktično na moč interesantno kompozicijo. Veliko zanimanje je vladalo za Osterčovo delo »Fantazija in koral«. Nobene dvoma ni, da je močnejši od obeh koral (fantazija se zdi marsikje nekoliko nejasna, odsekana, čeprav je v celotni sveži, izvorna in močnejši); koral pa je v resnici močnejši, v kombinacijah akordov drzen, v glasovnih linijah melodičen in bujen. Iz napeva »Ti o Marija« je Stanko Premrl našel poti k močnemu zamahu, s katerim je razvil melodijo v variacije, ki za osnovo postopoma vedno bolj privzemajo harmonično pretežnost; kompozitno vedno smejeleje odpira registre zbrani meditaciji, bogato vre tok novih misli, široko razpredena kompozicija nezadržno zajame poslušalca z močjo in plemenitostjo čudovitega umetnika je Tomčeva kompozicija »Preludi in fuga«; velika in terna napetost, intenzivno, iskreno občutovanje in širina tega, kar ima skladatelj povedati, vzorna, skrbna in veličastna arhitektonika, sijajno fugirani stavek, ki preplavi prostor s svežo smelostjo in polnim, močnim grmenjem — to so velike odlike te izborne Tomčeve kompozicije. Virtuozi je znal vasa delo oživiti na način, ki je navdušil. Tomc je prav gotovo eden največjih orgelskih mojstrov, kar smo jih imeli.

Duhovni koncert v frančiškanski cerkvi nam je pripravil zelo lep glasbeni večer. Prav bi bilo, če bi se taki večeri vrstili z manjšimi presledki kakor so se dozdaj.

gasilci, so se nemudoma odpeljali ter našli star gaber, ki je gorel z veselim plamenom. Drevo je bilo staro in votlo, s krošnje se je v duplino sčasoma nasul kup suhega listja. Najbrž je nepreviden ali pa tudi zloben človek malo pomagal, da se je listje v gabru dobro »segrelo«. Menil je nemara, da je s tem napravil dober dovtip. Reševalci so takoj razkopali prsteno preperelino, ki se je nabrala v drevesu, prinašali kar od vodometu vode, kolikor je bilo treba, ter drevesu, ki je trmasto telo, odžagali doberšen kos gorečega lesa. Škoda, da človek ni bil zraven pri tem nočnem prizoru, ki se je moral zdeti na moč skrivnosten, po svoje pa prav gotovo tudi zabaven.

Včeraj so reševalci prepeljali dve mladi dekletki, ki sta posegli po lizolu. Obe sta že izven nevarnosti. Prepeljali pa so tudi šestnajstletnega krznarskega pomočnika s Črnuč, Lojzeta Suštarja. Suštar je padel s kolesa ter se poškodoval po glavi.

Na splošno včeraj promet na reševalni postaji ni bil poseben velik.

Nesreča ne pozna oddiha

V bolnišnico je bilo včeraj sprejetih spet nekaj ponesrečenec in poškodovancev.

Dvaintridesetletnega delavca iz Planine Andreja Belišča so napadli neki vročerkveži ter ga oklali z nožem.

Z nožem je tudi mahnil po osemnajstletnem posestnikovem sinu iz Dragomlja Petru Gradu Tone Zajca.

Neznani kolesar je podrl tridesetletnega prevzika iz Sodražice Mohorja Arka. Arko je dobil pri tem znatne poškodbe.

Šestletni narednikov sinček Ferdinand Pušelj je padel v škat vrele vode ter se opekkel.

Mesarski voz je podrl na Cankarjevem nabrežju osemindesetletnega dninarja Selana Janca iz Ljubljane.

Strela je poškodovala vid 25 letnemu dninarju Ježelniku Tonetu iz Drage.

Pes je ogrizel šestletno dninarično hčerko Ivanko Kržan iz Vižmarji.

Včeraj je bil v bolnišnici obisk prav zares izreden. Pomoči je prišlo iskat skupno 188 ljudi; pri tem pa niso všteli tisti, ki so se prišli zdraviti ambulantno. Sprejetih je bilo 174 bolnikov, za dva celo več, kakor neki poletni dan leta 1936, ko je bilo v bolnišnico sprejetih 172 bolnikov.

„To so pa res metode“

Pred časom smo v našem listu pod tem naslovom prinesli notico, da so v neki ljubljanski trgovini v rabi čudne metode. Na videz na blago v trgovini nihče ne pazi, tako da marsikaterega kupca premoči skušnjava in stegne roko po nekupljenem blagu. V resnici pa da ima lastnik nastavljen opazovalec, ki priložnostnega tuda zgrabijo ter mu predlože, naj plača globo za svojo neprevidnost, ali pa bo izročen policiji.

Ta vest je temeljila na napačnih podatkih, kakor smo se imeli priliko prepričati zdaj. Zaradi tega je lojalno popravljamo, ker nečemo nikomur delati krivice. Postopanje v tisti trgovini je popolnoma v redu in so v navadi samo take metode, ki so potrebne, da lastnik ne trpi neopravičene škode.

Mlada tatica za zapahi

Kamnik, 11. junija.

Pred nekaj dnevi je bila zaslšana neka Sl. Smrečnik, stara 16 let, doma s Perovega. Pri zaslišanju se je znala zelo spretno zagovarjati in je bila izpuščena. Usodna pa je bila zanj nedelja 4. junija, ko je bila v Kamniku gasilska tombola. Med množico je žand, narednik-vodnik g. Snabl opazil tudi Slavko. Obklečena je bila prav čedno, na roki pa je imela lepo zapesno uro. Simpatična Slavka se je morala ponovno zagovarjati in razložiti, kdo ji je pomagala, da se je tako lepo oblekla in kje si je nabavila tako lepo zapesno uro. To vprašanje pa jo je spravilo precej v zadrego in končno je izpovedala, da je 700 din ukradla, natakarije v restavraciji Kenda. Pri nadaljnjem razgovoru in zaslišanju je tudi priznala, da je nedavno izvršila vlomno tatvino v gostilni »pri Vovku« na Perovem, kjer je ukradla 100 din gotovine ter za okrog 100 din cigarete. Denar je porabila: nekaj za obleko, kupila si je tudi zapesno uro, ostalo pa pravi, da je zapravila v Ljubljani s svojimi prijatelji.

Umetnostno-zgodovinsko društvo v Ljubljani priredi v dnevi 25. do 29. junija t. l. peldnevni izlet v Brescio (razstava Moretto), Milan (razstava Leonardo, ogled drugih znamenitosti), v Bologno (S. Petronio itd.) ter Benetke (razstava Veronese, ogled drugih znamenitosti). Vodil bo univ. prof. dr. Fr. Stegl. Celokupni stroški za potni list, vožnjo, prenočišča in prehrano din 650.— Prijave sprejema najkasneje do sobote, 17. t. m. dopoldne tajnik društva dr. Rajko Ložar, Ljubljana, Narodni muzej, ki daje vse ostale informacije.

Zahtevajte povsod naš list!

Lepa slovesnost v zavodu za slepe otroke v Kočevju

Kočevje, 12. junija 1939.

Zavod za slepe otroke v Kočevju je doživel z nedeljsko sv. birmo prav izredno slavo. Zakrament ev birmo je prejel 14 slepih, šest deklic in osem dečkov, med njimi tudi ljubljanski javnosti iz javnega nastopa v frančiškanski dvorani 27. novembra lanskega leta zelo dobro poznan slepa brata, devetletni Drašek in enajstletni Jožek Trop iz Prlekije.

Ker pa Drašek in Jožek nista imela nobenega botra in ker so Slovenske gorice zelo daleč, poleg tega sta pa še zadnja otroka enajstletanske Tropove družine, sta že 12. maja napisala g. banu dravske banovine dr. Marku Natlačenju prav lepo pismo, v katerem sta se mu najprej lepo zahvalila, da sta bili po njegovi zaslugi sprejeta v Zavod za slepe otroke, kjer sta se, kakor v pismu sama ugotavlja, že mnogo lepega naučila, obenem pa mu sporočila, da bosta šla k sv. birmi in ga zato, ker so Slovenske gorice tako daleč in nimata botra, ki bi prišel v Kočevje, prav lepo prosila, če bi jima hotel biti za botra.

G. ban je njuni prošnji ustregel ter blagovolil imenovati za svojega zastopnika g. okr. načelnika Mirka Brezigarja, ki je birmancema v imenu g. bana izročil poleg drugega zelo lepi uri, urejeni nalašč za slepe otroke.

Po sv. birmi je bilo v zavodu skupno kosilo, ki se ga je udeležil tudi zastopnik g. bana. pri slovesnosti sta pa prav živo sodelovala tudi naj-srečnejša brata Jožek in Drašek.

Zavod za slepe otroke v Kočevju se s tem dejanjem g. bana čuti izredno počaščenega in se mu zato za vsa njegova dosedanja prizadevanja in naklonjenost najlepše zahvaljuje. Bil je ta dogodek, ki ga bo zavod ohranil v trajnem spominu.

46.000 din ukradenih

Maribor, 12. junija 1939.

V St. Ilju v Slov. goricah je bila izvršena velika tatvina, ki pa je precej zažgonetna ter dosedaj še ni pojasnjena. Četudi kažejo razni sledovi v gotovo smer. V Srebotju pri St. Ilju stanuje posestnik Oton Kauran, pri njem pa živi njegova hčerka, ki je Ottilija, poročena Ketiš. Njen mož se sedaj nahaja na orožni vaji. Zakonca Ketiš sta nedavno prodala svoje posestvo ter sta hranila doma izkupiček v znesku okrog 80.000 din. Denar pa nista hranila samo na enem mestu. Opreznost je bila umestna, ker so dobili ponoči nepričakovani obisk, ki jih je drago veljal. Obiskovalec je bil vlomilec, ki je odnesel 21.000 din v gotovini ter hranilnice knjižice v skupni vrednosti 25.000 din. Denar in knjižice so se nahajale v sobi v omari. V tej sobi je spala 15 letna služkinja, ki je ponoči videla neznanca, ko je prišel v njeno spalnico ter odpiral omaro. Iz strahu pa si ni upala ganiti ter se je delala, da spi. Obiskovalec pa si je precej točno ogledala, kolikor se je to v temi dalo ter pravi, da je imel dolge, na tilniku v šop zvezane lase ter je bil šibke postave. Domneva se, da je bila to v moško obleko preoblečena ženska. Poleg denarja in knjižice je vlomilec odnesel tudi žensko ročno torbico, v kateri je bilo nekaj drobiža. To torbico so našli naslednjega jutra v bližini hiše, malo dalje v stran v žito pa je vlomilec pustil tudi vse tri hranilnice knjižice, samo gotovino je odnesel. Slučaj preiskujejo sedaj šentiljski orožniki. Sledovi, ki so jih odkrili, dokazujejo, da ne bo treba vlomilca daleč iskati.

Zborovanje Slomškarjev v Celju

Celje, 11. junija.

Podružnica Slomškove družbe v Celju je imela svoje zborovanje v ljudski šoli č. šolskih sester v Celju. Najprej so po sporedu zaigrali mali harmonikarji pod vodstvom č. sestre, nato pa je bil vzorni nastop z učenkami 2. razreda višje ljudske šole. Čestita sestra si je izbrala snov iz higijene »Človeško srce«. Po stvarni obravnavi je č. sestra napravila spreten prehod na vzgojo, tako da je bila snov le sredstvo za dosego vzgoje, in sicer po načelu: »Osrčuj in srečna boš.« Zelo smo hvaležni č. sestram, da smo imeli priliko videti resnično vzgojo, slonečo vsestransko na verski podlagi, ki je edino prava pot k uspehu, kajti le na tak neprislilen način ostanje trajni vtisi v otroških dušah.

Nato je predaval tovariš Bratkovič Anton o aktualnosti šolske vzgoje na Slovenskem. Dokazal nam je, da ljudska šola ne sme imeti namena le podajati materialno znanje, kjer delujeta le spomin in razum, marveč učna snov je le sredstvo za dosego vzgoje, kajti v prvi vrsti je treba vzgajati srce. Svoja izvajanja je podprl s praktičnimi primeri iz svojega šolskega delovanja, kjer je pokazal, kako vpleta vzgojo na verski podlagi na neprislilen način v koncentracijski učni obliki v ostale panoge pouka. — Na naše zborovanje je prišel tudi tovariš Kotnik iz Maribora ter nam priporočal, da delujemo skupno z mariborsko podružnico, zlasti v narodno obrambnem smislu.

Nobena kazen ga ne spreobrne več

Kamnik, 11. junija.

Znani stari pohajč, delomrznež in tat, 65-letni Gabrovec Janez, rojen v Palovatih in pristojen na Homec, ki je bil že okrog tridesetkrat predkaznovan po večini zaradi tatvine, je pred 6 dnevi prišel iz zapora, ko je odsedel dvomesečno kazen; danes pa je že zopet za zamreženimi okni okrajnega sodišča.

Po cesti, ki pelje iz Podgorja proti Kamniku, je prodajal vajeti za prav smešno ceno. Kmalu pa je pridrevil za njim z vozom Janez Kern iz Most. Ustavil se je pred Gabrovcem, ki ga je spoznal, ter ga vprašal, kje ima vajeti. Gabrovec mu je ponudil 10 din, če bi ga pustil. Kern pa ga ni hotel pustiti, ampak ga je posadil k sebi na voz ter ga odpeljal nazaj proti Mostam. Srečala sta nekega orožnika iz Vodic. Ko ga je Gabrovec opazil, je vrgel vajeti na njivo in skočil z voza, toda bilo je prekasno. Orožnik mu je bil takoj za petami, ga prijel ter odgnal v Kamnik.

Vajeti je bil Gabrovec ukradel Jožetu Zebocu, gostilničarju v Mostah, imel pa je pri sebi v nahrbtniku tudi dve močni verigi in črne čevlje, za katere je izjavil, da jih je kupil in da jih ima za v cerkev. Ko pa je moral čevlje obuti, se je izkazalo, da so tudi ukradeni, ker so mu bili premajhni. Imel pa je tudi nekaj kozarec, za katere se je izgovarjal, da jih rabi med potovanjem, kadar gre pit vodo. Seveda se je končno izkazalo, da tudi to ne drži in da jih je ukradel v Kamniku v restavraciji »Grajski dvor«. Pa tudi brez denarja mož nikdar ne roma, imel je pri sebi bankovce za 500 din, tri kovance po 10 din ter za 250 din drobiža.

Ker bodo po vremenski napovedi nastopili vroči dnevi, mu bo sodna oblast preskrbel, da bo zopet nekaj časa ostal na hladnem.

Nenadna smrt pred veselimi svidenjem

Ivanka Matjašič roj. Manzelj iz Metlike, katera je bivala že 30 let v Ameriki v mestu San Francisco, se je odpravila letos, da obišče rojstni kraj in vidi še enkrat svojo mater. Pripeljala se je do Ljubljane, v Hotelu Miklič pa ji je nenadoma postalo slabo. Zdravnik ji je odsvetoval nadaljnje potovanje. Ona pa ni bila na vsak način rada videla svojo mater in druge ter se je odpeljala z vlakom, ki pride v Metliko ob četrta na 6 popoldne. Brzjavno je sporočila, da pride in naj jo pridejo čakati na postajo. Mati, sestra in brat so jo prišli čakati, našli pa so jo v kupeju II. razreda mrtvo. Sprevednik je povedal, da je na zadnji postaji na Dobravah umrla. V soboto popoldne so jo položili k zadnjemu počitku na mestnem pokopališču pri Sv. Roku ob navzočnosti velike množice. Naj ji bo lahka domača zemlja, žalujoci materi, sestri in bratu naše iskreno sožalje!

V petek zvečer je naglo umrl na Suhorju zadel od kapi Jože Jelenič, gostilničar in mesar. Ko je šel zvečer spet, mu je nenadoma postalo slabo, poslali so po zdravnika in po župnika. Pokojni je bil dvakrat poročen ter je imel v obeh zakonih 24 otrok.

Maribor

Dve hudi nesreči. Na znanem klancu Montebello pri Kamnici se je pripetila danes dopoldne huda nesreča. Neki motociklist iz Mežice se je peljal s svojo spremeljalko iz Maribora proti domu. Na klancu, ki je močno nasut z gramozom, pa je kolo zaradi nagle vožnje začelo metati z ene strani na drugo. Motociklist se je še obdržal na kolesu, njegovo spremeljalko, 22 letno Antonijo Pustnik iz Mežice, pa je vrglo z veliko silo z zadnjega sedeža na tla ter si je pri tem natrla lano. Obležala je nezvestna in so jo prenesli v Mrdavosovo gostilno, od koder so jo reševalci zapeljali v bolnišnico. — Druga nesreča se je pripetila pri Račah pred gostilno Kosič. V koleselj vprežen konj se je splasil pred tovornim avtomobilom ter je zdijaval po cesti. Pri tem je padla 34 letna žena posestnika in železničarja Ana Zima iz Orehove vasi z voza ter zadobila take hude poškodbe, da so morali poklicati mariborske reševalce, ki so jo zapeljali v bolnišnico.

Vlom v stanovanje. Na Tržaški cesti 20. je nekdo vdrl v stanovanje vpokojenega železničarja Ignaca Ceriča ter mu je odnesel razno zlatnino v vrednosti 1600 din. Storilec je prišel v stanovanje s pomočjo ponarejenih ključev ter je vrata po odhodu spet zaklenil za seboj. — Na sličen način je bil izvršen vlom v Slovenski Bistrici v vilo posestnika in gostilničarja Ivana Kosa na Visolah. Ukradena mu je bila lovška puška z več naboji, gramofon v kovčku s ploščami ter druge reči v skupni vrednosti 3000 din.

1500 din so odnesli neznanci šoferju Cerarju Henriku, ko se je nahajal v družbi svojih prijateljev v kavarni. Denar je imel poleg sebe na stolu v torbici.

Racija na ribiče so napravili včeraj zopet policijski stražniki. Pokazalo se je, da »črnič ribiči« se ostrašeni ter si ne upajo loviti brez izkaznice. Založili so samo enega ribiča, ki je v Pristanu lovil z mrežo. Čim pa je zagledal stražnika, je vrgel mrežo v Dravo ter pobegnil.

Ustanovitev »Gledališča mladega rodu«. Danes dopoldne ob 10 je bil v mali dvorani Narodnega doma ustanovni občni zbor društva »Gledališče mladega rodu«. Zanimanje je bilo zlasti v pedagoških krogih izredno veliko. Vedno jasneje se namreč kaže potreba po otroku primernih gledaliških predstavah, ki mu ne bi bile samo v razvedrilo, temveč bi tudi vzgojno vplivale. Društvo si je začetno sledeče smernice v svoj program: 1. redno uprizarjati umetniško, pedagoško in narodnostno vredna dramska dela za mladino ter s tem vzgojno vplivati in posredovati umetnostno vzgojo. 2. Skrbeti za pedagoško vrednost predstav na podlagi temeljitega proučevanja vplivov predvajanih iger na otroke med predstavo in po njej. 3. Z organiziranim obiskom in podporo širše javnosti omogočiti obisk predstav vsem mariborskim in okoliškim otrokom brez ozira na njihov gmojni položaj.

Huda toča na Pohorju. V petek popoldne je bila na Štajerskem povsod huda nevihta in mestoma je, kot smo že poročali, med neurjem dejala tudi toča. Tako smo dobili sedaj poročilo tudi o hudi toči na Pohorju. Zabila je okoličnice Mariborske koč, Pohorskega in Poštarskega doma ter Petkovo sedlo. Niže ležeči predeli hokega Pohorja so ostali nepoškodovani. Toča je uničila 40% sadne letine ter poljskih pridelkov.

Velika gasilska prireditve v moravski okolici

Moravče, 12. junija.

Okolica Sv. Andreja v gospodarskem pogledu doslej še ni dovolj napredovala. Razen nekaterih izjem še vedno prednjačijo lesena starinska poslopja, pokrita s slamo. Skoraj vsaka vas je izpostavljena nevarnosti požara, ki bi lahko napravil ogromno škodo. Kraj je precej oddaljen od Moravice in preden bi dospela pomoč, bi bilo v mnogih primerih že prepozno. Zato so si domačini lani ustanovili svoje gasilno društvo, letos pa si nameravajo že nabaviti novo motorno brigalno. Pripomogla naj bi jim velika ljudska prireditve s tombolo, kakršne po vrednosti dobilov do zdaj še ni bilo v Moravski dolini. Kdor bo imel srečo, se bo lahko odpeljal domov s kolesom ter se oblekel od nog do glave. Pripravljen je nov pogrezljiv šivalni stroj, zapesna ura, vreča moke, sežen bukovih drv in nad 100 raznovrstnih lepih dobilov. Listki za tombolo so obznavstno še na razpolago. Veselica se bo vršila v nedeljo, dne 18. junija v Krascah pri Bergantu, kjer je nad 100 let stara gostilna in slovi po izborni postrežbi. Ne bo vam žal, če nas ta dan obiščete vsi, ki ste gasilstvu naklonjeni.

Viničarski delavski tabor

Pod pokroviteljstvom predsednika senata g. dr. Antona Korošca prireja Strokovna zveza viničarjev ZZD v nedeljo 18. junija t. l. (v primeru slabega vremena 25. jun.) Viničarski delavski tabor v Jeruzalemu (blizu Ljutomeru).

Belokranjski festival v Črnomlju bo 18. junija. Nastopijo zbori iz raznih krajev Bele Krajine s svojimi narodnimi igrami in plesi. Istega dne bo tudi čenjska razstava. Voznina je tja in nazaj 33 din.

O belokranjskih narodnih motivih predava g. France Marlot danes zvečer ob 8 v dvorani Trg. doma. Vse prijatelje Belokranjcev vljudo vabimo na to predavanje.

Darujte za VI. mednarodni kongres Kristusa Kralja, ki bo v Ljubljani od 25. do 30. julija 1939

Od tu in tam

Tudi naša vojska se bo udeležila proslave 550 letnice kosovske bitke. Naš minister vojske, armijski general g. Milutin Nedić je sporočil g. Kijametoviću in g. Orloviću, predsedniku odnosno tajniku pripravljalnega odbora za proslavo 550 letnice kosovske bitke, da se bodo proslave udeležile naše vojne, kopne in aviačne enote v mnogo večjem številu kakor doslej, in da bo prvi konjeniški polk »Obilič« iz Niša proslavil slavo na samem kraju slavlja, v Gazimestanu. Ta polk bo dopoldne in popoldne tudi izvajal slavnostni spored s prirejanjem vojaških viteških iger in vaj. Ogljubil je, da bo dal pododboru za kosovsko proslavo v Pristini na razpolago prevozna sredstva, ki jih imajo tamkajšnje vojaške oblasti, da bi se od železniške postaje Obilič in Pristine lahko na kraj slavlja prepeljalo čim večje število udeležencev.

Znana dva zagrebška umetnika Petrovič in Filakovac sta priredila v Domu likovnih umetnikov razstavo svojih del v korist poplavljenecem. Razstava bo trajala tri dni.

Pod Plješevico je nastalo pravo gorsko jezero zadnje dni. V kotlini, ki drži od Samobora proti Plješevici, se je zadnje dni začela premikati zemlja; pri vasi Kotarju se je spustil v dolino velik zemeljski plaz, ki je napravil kakšnih sto metrov širok jezero pri kraju, kateremu domačini pravijo Podgradec. Majhen potok je prej tekel tod skozi kotanjo, zdaj pa, ko je nastal prirodni jezero, se je voda začela nabirati. Jezero je zdaj dolgo že 250 metrov, široko 30 m in na nekaterih mestih globoko že več kakor 10 metrov. Banska uprava je že poslala svoje inženirje, ki so to novonastalo jezero pregledali in odločili, da bo treba vzhodno obalo učvrstiti. Uredili pa bodo tudi — slap, kjer bo voda odtekala iz jezera. V načrtu sta že tudi zasloni kopališče in planinska kočica. Tam pri Samoboru so — kakor je videti — ljudje za take reči urnejši kakor pri nas.

Dva kmeta in trije konji so utonili pri Bački Palanki. Kočijaž Stevan Astaloš je šel z delavcem Jovanom Horvatom na Dunav, da bi okopal tri konje, ki so bili vpreženi v voz. Čim so stopili konji v vodo, so se splašili, zadržali globlje v vodo in potegnili za seboj voz, na katerem sta sedela Astaloš in Horvat, ki bi bila rada rešila konje iz valov. Pri tem pa nista mislila, kako bi rešila lastno življenje. Voz je prihajal vedno globlje, končno se je prevrnil. Podenj sta padla oba nesrečna moža. Voz ju je prekril. Utonila sta sama in tudi vsi trije konji.

Obлак se je utrgal v Kačaniku. Z neverjetno naglico je pridrel v temni noči potok Čaka proti mestu. V hipu je bil pet metrov nad normalo. Izlil se je v mesto ter na poti rušil in jemal s seboj vse, kar je dosegel. Hudournik je rušil hiše, trgovine, pulil drevesa s koreninami vred, podiral zidove in valil kamenje. Mestece Kačanik je pretrpelo ogromno škodo. Ko je voda pridrela, je prišlo v mesto od groznih prizorov. Povsod so se slišali klici na pomoč, tarnanje in vpitje. Na kraj nesreče so takoj prihiteli organi oblasti, pa niso mogli mnogo pomagati; poskrbeli so, da so bile hiše pravi čas evakuirane. K sreči ni bilo pri tej katastrofi nobene človeške žrtve. Zato pa je gmotna škoda toliko večja, saj presega milijon dinarjev.

V novogradškem okraju je Sava poplavlila več kakor 12.000 juter posejane zemlje. Povodenj se še vedno širi tudi v okučanskem okraju. V novogradškem okraju je zdaj pod vodo 12.000 juter posejane površine, v okučanskem pa okrog 4000 juter. Vsi napisi od Stare Gradiške do Slavonskega Broda so tako slabi, da vsak čas lahko pride do prave katastrofe. V samem novogradškem okraju se dosedanja škoda čeni na približno 12 milijonov dinarjev, v okučanskem okraju pa na 7.000.000 dinarjev. Sava pa še vedno narašča.

251 kumaric je pojedel za stavo 20 dinarjev brivski pomočnik Franja Brikman iz Petrovgrada. Presneto je moral imeti dober tek!

Falzificirani kovanci po 50 dinarjev so se pojavili v Beranah. Falzifikat je zelo dober, tako da človek prave kovance loči od potvorjenih samo po zvenku.

V Kamnolomu pri Rudniku v kačerskem okraju je prišlo do težke nesreče. Med tem, ko so delavci kopali, se je nenadoma začutil potres, zemlja se je zazibala in kakšnih trideset metrov visoka skala se je odtrgala in padla proti delavcem. Pri tem je bil ubit lastnik kamnoloma Stevan Košutič, več delavcev pa je dobilo težke poškodbe.

Zaradi vampirja je porušil hišo Atanas Nikolić iz Gornje Rašnice pri Radovištu. Težko je živel ta mož, bil pa je prav priden ter si je sčasoma zbral toliko denarja, da si je lahko pred nekaj leti sezidal ekromno hišico. Prav do pred letom dni je v njej živel srečno in zadovoljno. Tedaj pa se je v njegovo življenje vmešal »vampir«. Atanasa so začele moriti in preganjati razne halucinacije; slišal je zvenčanje verig in zvonjenje v svoji hiši. Zazdelo se mu je tudi, da mu iz oči sijejo plameni in bliski in da ga nekdo hoče zadaviti. Prišel je do prepričanja, da ga preganja vampir. Poskušal ga je odgnati z raznimi čarovnjami, toda nobena reč ni zalegla. Vampirja tudi nihče drugi ni mogel videti kakor Atanas. Velikokrat je planil iz svoje hiše in zbežal v drugo, kjer je zaspal za kakšno urico ali dve. Ta čas pa ga je moral kdo varovati pred vampirjem. Ker tako ni moglo iti več naprej, se je Atanas odločil k energičnemu ukrepu, da bo porušil svojo hišo ter si sezidal drugo izven vasi, na svoji nivi. Ko pa je hišo že porušil ter zbiral gradbeni material, da bi ga odpeljal, ga je nenadoma napadel »vampir« ter mu začel groziti, da ga bo zadavil, če bo odpeljal material in da mu bo uničil vso rodobino. Zdal nesrečni Atanas ne ve, kaj bi začel. Zraven porušene hiše zdaj stanuje v revni kolibi s svojo rodobino v strahu pred »vampirjem«.

Piščanca z dvema glavama je izlegla kokoš Jovana Stanojevića, kmeta iz vasi Djurkovića pri Surdulici. Čeprav je bilo pišče razvito normalno, je kmalu poginilo.

Cariniki in cigani-tihotapci so se epoprijeli v Nišu na živinskem trgu. Organi mestnega poglavarstva so prijeli ponoči cigane, ki so tihotalpili meso. Borba je trajala četr ure. Cigani so poskušali na vsak način odgnati od svojih hiš organe mestnega poglavarstva, ki so jim hoteli pregledati domove ter jim zapleniti utihotalpljeno meso. Pri tem upiranj in pretepanju je prišlo tudi do streljanja. Zadet sta bila dva občinska stražnika. Enega, Blagoja Bogdanovića, so cigani težje ranili, tako da ga je bilo treba prepeljati v bolnišnico. Na ciganske plači pa je bila ranjena žena Latija Andrića, Maza, ki je hotela spraviti svojega sina iz mezeza nazaj v hišo. Razen tega so bili ranjeni še trije cigani, ki so bili prepeljani v bolnišnico. Ciganske tihotalpljenje se je v tem kraju že tako razširilo, da so niški mesarji morali vložiti zaporedoma več protestov, nakar se je mestno poglavarstvo odločilo, da bo etvar vzelo energično v roke.

Izid nagradnega žrebanja na letošnjem ljubljanskem velesejmu

- 35.426: Karl Glažar, Stara vas pri Velenju: kasetna kozmetičnih predmetov tv. Co-tič, Ljubljana.
- 19.117: Kralj Ignac, trgovec, Slovenski Javornik, oprema za nego rok od tv. Franc Vovk, Ljubljana.
- 25.989: Jenko Alojz, Zg. Brnik 61, p. Cerklje: ročka 1 kg rafin. maslin. olja »Dubravka« od tv. Prvo dalmatinsko trg. društvo, Dubrovnik.
- 32.914: Lakmajer Franc, župnik, Vrhnik: ročka olja »Dubravka Medicinal«.
- 32.024: Intiher Franc, Kamnik 8, p. Preserje: ročka olja »Dubravka Medicinal«.
- 52.043: Vesel Josip, Ljubljana, Komenskega ul. 6: ročka olja »Dubravka Medicinal«.
- 26.654: Mira Veber, Ljubljana, Hrenova 19: ročka olja »Dubravka Medicinal«.
- 40.261: Josip Vidmajer, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 3: ročka olja »Dubravka Medicinal«.
- 18.555: Kaplan Janez, Prigorica, p. Dolenja vas pri Ribnici: ročka olja »Dubravka Medicinal«.
- 15.188: Smajl Cardžić, Zagreb, Palmotičeva 18: ročka olja »Dubravka Medicinal«.
- 15.293: Ivan Gatsch, Zagreb, Bosanska 42: ročka olja »Dubravka Medicinal«.
- 39.248: Hilda Meneinger, Ljubljana 7, Podjamska 25: ročka olja »Dubravka Medicinal«.
- 15.878: Koritnik Albina, Leskovec 111 pri Krškem: ročka olja »Dubravka Medicinal«.
- 53.004: Režika Karičnik pri ge. Cerer, Ljubljana, Tabor 2: ročka olja »Dubravka Medicinal«.
- 14.874: Dreo Pavla, Sv. Trojica p. Slov. Gorice: ročka olja »Dubravka Medicinal«.
- 40.285: Mici Kurnik, Ljubljana, Groharjeva 7: ročka olja »Dubravka Medicinal«.
- 20.432: Rakovec Marija, Tržič, Ljubljanska c. 42: ročka olja »Dubravka Medicinal«.
- 40.570: Dežman Marija, Ljubljana 7, Kamniška 4: ročka olja »Dubravka Medicinal«.
- 51.685: Bajd Franc, pol. uprav. pripravnik, Ljubljana, Sv. Petra nasip 71: ročka olja »Dubravka Medicinal«.
- 46.662: Zupan Adolf, Ljubljana, Bičevje 41: ročka olja »Dubravka Medicinal«.
- 52.483: Alda Comelli, Ljubljana, Zrinjska c. 3: ročka olja »Dubravka Medicinal«.
- 44.009: Vid Pahor, šolski upravitelj, Skarudna: ročka olja »Dubravka Medicinal«.
- 39.614: Perdik Karol, Kranj, Primskovo 184: pletena zibelka od Jože Stražisar, No-tranje Gorice.
- 44.040: Oblak Božo, Novomesto, Trg Kralja Petra 32-I: zaboj žitne kave »Kneipp« od Kolinske tovarne hranil d. d., Ljubljana.
- 43.625: Bergine Eliza, Ljubljana, Študentovska ulica 13: zaboj Rogaške Slatine od Zdravilišča Rog. Slatina.
- 53.688: Anton Lajevce, D. M. v Polju 2: zaboj Rogaške Slatine od Zdravilišča Rog. Slatina.
- 20.140: Franc Saje, Trnje 3, Velike Loke, Dolenjsko: zaboj z 12 buteljškami izbrane vina od tv. Bruno Moser, Zemun.
- 51.156: Setnikar Franc, Ljubljana, Vodnikova c. 222: 2 dnevne počitnice na Bledu, darilo hotela Union, Bled.
- 13.452: Lenič Kazimir, Zreče 31, pri St. Konjicah, 5 dnevne počitnice v kopališču Palič, darilo Mestne občine Subotica.
- 53.308: Smolej Marija, Ljubljana, Poljska c. 17-1: 5 dnevne počitnice v Rogški Slatini, darilo Zdravilišča uprave Rogaške Slatina.
- 25.637: Faniška Schweiger, trg., Celje: 7 dnevne počitnice v Mediji Izlakah.
- 29.336: Aleš Tončka, Ljubljana, Šmartinska cesta: 7 dnevne počitnice v Novem Vinodolu, Palace-Hotel Lišanj.
- 20.784: Zupan Rudolf, Hrastnik 34: 8 dnevne počitnice na Omišlju, Hotel Učka.
- 51.337: Jančar Marija, Ljubljana, Sv. Petra c. 27: 10 dnevne počitnice v Čateških Toplicah.
- 30.410: Marija Slapničar, Kresniške Poljane 19: 10 dnevne počitnice v Dobrni.
- 37.847: Joško Pavšič, Ljubljana, Križevniška ulica 5-I: 10 dnevne počitnice in zdravljenje v zdravilišču Slatina-Radenci.
- 20.598: Bezenšek Anton, Litijska: 21 dnevne počitnice in zdravljenje v Brestovački Banji, darilo Banske uprave Niš.
- 30.538: Furlan Stanka, Glince, Cesta 7, St. 1, Ljubljana: 21 dnev. počitnice in zdravljenje v Niški Banji, darilo Banske uprave Niš.
- 49.170: Rotar Vilibald, Ljubljana, Kolodvorska ulica 11: brezplačna vožnja s parnikom od Sušaka do Kotora in nazaj I. razred, darilo Jadranske plovidbe, d. d. Sušak.
- 53.030: Tončka Golob, Ljubljana 7, Bežigrad, Vodovodna 66: brezplačna vožnja s parnikom od Sušaka do Kotora in nazaj I. razred, darilo Dubrovačke plovidbe d. d. Dubrovnik.
- 31.851: Angela Agnić, Novo mesto: zaboj s 50 steklenicami piva, darilo pivovarne Union v Ljubljani.
- 43.539: Culkar Anton, Ljubljana, Sv. Petra nasip 55: vrtna garnitura, pletena od tv. Franc Učakar, D. M. v Polju.
- 27.391: Kadunc Josip, Grosuplje: vrtna garnitura, pleskana od tov. Remec Co., Duplica.
- 53.310: Lado Ahačič, Ljubljana, Privoz 16: 2 preprogi, perzijsko ročno delo, darilo tvrdke »Mekka«, Subotica.
- 31.678: Mahnič Vanda, Ljubljana, Gradišče 10/III: peč »Lutz« od tv. Rupena-Lutz, Ljubljana.
- 44.933: Ivan Drašler, Dole 27, Borovnica: kolo »Panax« od tv. Ign. Vok, Ljubljana.
- 35.572: V. Celestina, Ljubljana, Marijin trg 3: kolo »Tribuna« od tv. F. Batjel, Ljubljana.
- 49.914: Stepišnik Henrik, Kranj, Gorenja Sava 49: kolo »Diktator« od Splošne trg. družbe, Ljubljana.
- 48.543: Gontareva Jelena, Ljubljana, Cerkvena ulica 21: kolo »Axe« od tvrdke H. Suttner, Ljubljana.
- 47.219: Košnjek Franc, Strazišče pri Kranju št. 295: šotor, zložitiv, luksuzno izdelan za 4 osebe, od tv. »Interpromet«, Ljubljana.

- 35.334: Ročak Rudolf, graditelj, Trbovlje: pralni stroj »Viktoria« od tv. G. Puc, Ljubljana.
- 29.600: Franc Miklavčič, Ljubljana, Ravnikarjeva 4: klavirsko harmoniko od tvrdke Meinel & Herold, Maribor.
- 20.898: Lovšin Neža, Ribnica, Jurjeva 54: kuh. oprema, 6 kom., od tv. Erman & Arhar, St. Vid nad Ljubljano.
- 35.323: Knaflič Aleksander, Ljubljana, Vojvode Mišica 4: šivalni stroj »Pflaff« od tv. Ign. Vok, Ljubljana.
- 80.261: Flerč Fran, Ljubljana, Beethovnova 15/II: radioaparar »Siera«, 5-eevni, model 1939, tv. B. Klemenčič, Ljubljana.
- 44.759: Wolf Wilhelm, Kočevje 107: motorno kolo »Bismarck« od tv. S. Rebolj in dr., Ljubljana.
- 16.049: Ivan Kenc, Brežice: motorno kolo »Phaenomen« od tv. Ign. Vok, Ljubljana.
- 14.607: Sestra Rafaela, Marijin dom, Slomškova 20, Ljubljana: spalnica, orehove, vezana, 11 kom., od tv. Rok Berlič, St. Vid nad Ljubljano.

Strahovito neurje s točo

Sv. Anc v Slov. gor., 10. junija.

Občini Sv. Ana v Slov. gorah in Sv. Benedikt je v petek, 9. junija popoldne obiskalo strahovito neurje s točo, kakršne še v teh krajih ni bilo. Omenjenega dne okrog 4 popoldne so se izza nemške strani preko Čmureka privlačili sivotemni oblaki, ki so pridrlili z veliko naglico ob spremljanju strahovitega viharja na našo stran. Prišla je padati močna ploha, ki je na mah spremenila vse predele dolin, cest in polov v eno samo drvečo kalno vodovje. Med ploho se je nenadoma vsula kot orehu debela toča, ki je padala skoraj četrt ure. Toča je skoraj povsem uničila vse kmetijske kulture. Uničila je obetajočo pšenico, rž, ječmen in deloma tudi mladi oves. Vse omenjene posevke je popolnoma pomandralo v tla in klasje povsem oklestilo in omatlilo. Strahovito razdejaje je povzročila toča po vinogradih, ki so skoraj do 75% uničeni. Oklestilo je tudi že zrele in še zelene slive, kakor tudi vse vrtno nasade. Škoda, ki jo je povzročila toča, je railijonska in je pomoč prizadetim nujna.

Športne vesti

Francosko teniško prvenstvo. Včeraj se je nadaljevalo francosko teniško prvenstvo, ki se ga razen nemških igralcev udeležujejo vsi najboljši teniški igralci na svetu. Včeraj je bila že osmina finala, do kjer so prišli tudi naši trije igralci: Punčec, Mitič in Kukuljevič. Včerajšnji dan za naše igralce ni bil preveč naklonjen. Najprej je izpadel Franjo Kukuljevič, ki je imel za nasprotnika Amerikanca Cookeja. Kukuljevič si je v drugem setu izpahnil levo roko in je moral odstopiti od nadaljnje tekme. Prvi set je dobil Amerikanec Cooke s 6:2, v drugem je pa vodil z 2:1.

Tudi Mitič ni imel mnogo več sreče. Njegov nasprotnik je bil najboljši poljski igralec Tloczinski. Mitič je to igril izgubil v štirih setih z 0:6, 4:6, 6:2 in 0:6.

Edino zmago včeraj si je zapisal v svoje dobro Punčec. Njegov nasprotnik je bil najboljši angleški igralec Hare. Punčec je Hareja premagal odločno v 3 setih s 6:2, 7:5, 6:3.

Od vseh naših štirih igralcev, ki so sodelovali pri francoskem teniškem prvenstvu, je ostal torej še edino Punčec. Francoski listi pišejo o Punčecu zelo povoljno in ga smatrajo za enega najresnejših favoritov francoskega teniškega prvenstva.

Kvalifikacijske tekme za vstop v ligo. V nedeljo so se nadaljevale kvalifikacijske tekme za vstop v ligo. Rezultati so bili naslednji:

V Petrovgradu: Borac : Čukarički 5:1. Na tej tekmi je prišlo do hudih incidentov. V Novem Sadu: Vojvodina : Car Lazar 2:0. V Banja Luki: Krajišnik : Kelež (Mostar) 4:2.

V Kragujevci: Radnički : Žak 2:1. Moštvo ISSK Maribora, ki bo moralo igrati v Borovu proti Bati, je tekmo dalo par forfait s 3:0. Nadaljnje kvalifikacijske tekme bodo igrali še Borac (Petrovgrad), Krajišnik (Banja Luka), Vojvodina (Novi Sad), Žak (Subotica), Bata (Borovo).

Sklepi mednarodnega olimpijskega odbora. Zimske olimpijske igre za leto 1940 je mednarodni olimpijski odbor podelil Nemčiji, ki jih bo organizirala v Garmisch-Partenkirchenu.

XIII. olimpijske igre v letu 1944 bo izvedla Anglija in sicer v Londonu; VI. zimske olimpijske igre v letu 1944 pa Italija v Cortini d'Ampezzo. Dokončno pa bo ta sklep sprejet šele leta 1940 v Helsinkih. Dalje je bil sprejet tudi sklep naj prireditelj XII. olimpijskih iger Finska, izvede štafetni tek z bakljami od Olimpije v Grčiji do Helsinkov.

Nedeljska proslava olimpijskega dne

Nedeljska proslava olimpijskega dne, ki bo po vsej državi, bo tudi v naših slovenskih mestih imela zanimive športne prireditve. Ta dan manifestirajo sportniki za olimpijski misel, to je misel mirnega tekmovanja v sposobnostih med narodi. Sportniki bodo ta dan apelirali na občinstvo, da podpre z obiskom pestrih športnih prireditev njihovo težnjo in njihovo delo in jim omogoči nastop na olimpijskih igrah. Male olimpijske značke se bodo prodajale po 3 din, tedaj za ceno, ki omogoča vsakomur z malim prispevkom podpreti naše sportnike. - V Ljubljani bodo tekme v atletiki, kajak-sportu, telovadbi, tenisu, v kolesarskih in motornih dirkah v nedeljo, v ponedeljek zvečer v plavanju. V Celju bodo v soboto zvečer in v nedeljo ves dan zanimive športne tekme, prav tako v Kamniku in Novem mestu to nedeljo, to je 18. t. m., dočim proslave Jesenice olimpijski dan 24. in 25. t. m. Vabimo naše sportu naklonjeno občinstvo, da s svojim obiskom pripomore do čim lepšega uspeha olimpijskega dne!

Kolesarska sekcija ZSK »Hermes« poziva svoje člane-dirkače, da se zanesljivo udeležijo podzvezne kolesarske dirke, ki bo v nedeljo, 18. t. m., ob 10 ob priliki olimpijskega dneva. Proga ni daljša od 90 km, štart pa bo pri Narodnem domu.

Državna učiteljska šola v Mariboru bo sprejela letos v I. letnik 80 učencev in 40 učenk. Prošnje poslati ravnateljstvu do 31. julija t. l.

Vremensko poročilo

»Slovenskega doma«

Kraj	Barometer sko stanje	Tempera- tura v C°		Relativna vlažnost v %	Oblakost 0-10	Veter (smern. jakost)	Pada- vine	
		naš. voda	naš. mraz				m/m	vrsta
Ljubljana	752.8	25.2	15.9	72	10	WSW,	6.4	dež
Maribor	753.6	23.4	14.0	80	5	S,	5.0	dež
Zagreb	757.6	25.0	16.0	70	7	W,	—	—
Belgrad	757.5	28.0	16.0	80	10	SW,	7.0	dež
Sarajevo	758.9	27.0	14.0	90	10	O	2.0	dež
Vis	759.4	24.0	16.0	90	10	SE,	6.0	dež
Split	759.3	26.0	16.0	70	8	ESE,	5.0	dež
Kumbar	759.3	26.0	19.0	60	7	SE,	—	—
Rab	758.0	21.0	16.0	80	10	Ss	0.6	dež
Dubrovnik	758.9	24.0	19.0	70	5	NE,	—	—

Vremenska napoved: Oblačno vreme, a od časa do časa še padavine.

Koledar

Danes, torek, 13. junija: Anton.
Sreda, 14. junija: Bazilij.

Obvestila

Nočno službo imajo: dr. Piccoli, Tyrševa 6; mr. Hočevar, Celovška cesta 62; mr. Gartus, Moste, Zaloška cesta.

Slovenski javnosti, ki se zanimajo za umetnost

Za leta in leta opažamo, da se je po Sloveniji razpaslo in ugnedilo krošnjarenje s slikami in kipi. Razni ljudje od vseh vetrov, vseh mogočih znanosti (od fantastične zanemarjenosti do najizbranejših eleganc) obelstavajo hiše, obredejo vsa stanovanja, ponujajo in vsiljujejo manjvredno robo — kič. (Zgodilo se je celo, da je tak nepridiprav ponarejal podpis našega dobro znanega mojstra in potem — zelo uspešno seveda — prodajal te, s falzificiranim podpisom opremljene zmake.) Zlasti naše imovitejšie podeželske kroge imajo ti »hazvarjarji« na piki.

Svarimo vas zato pred krošnjarji! Pokažite jim vrata, kjerkoli se pokažejo! Kupujte umetnine naravnost od umetnikov! S tem ste podprli našo umetnost in dokazali svojo kulturno vnemljo! Ako si hočete nabaviti kako umetnino, pa ste v dvomih, pišite na naslov: DSLU, Ljubljana, Aškerčeva ulica 9. Tam dobitte naslove vseh naših umetnikov ter potrebne podatke in nasvete, ako jih želite. — Društvo slovenskih likovnih umetnikov v Ljubljani.

Nekak sklepni račun tekočega šolskega leta na drž. konservatoriju v Ljubljani bo podan na prihodnjih produkcijah, ki se bodo vršile, in sicer: prvi ob 20 v dramskem gledališču, kjer bodo nastopili učenci oddelka za deklamacijo in dramsko igranje. V soboto, 17. t. m. ob četrti na 7 v Hubadovi dvorani bo produkcija oddelka za orgle, v sredo, 21. junija bo produkcija komorne šole, zadnje tri sklepane produkcije pa bodo 20. 22. in 26. t. m. vselej ob četrti na 7 v veliki filharmonični dvorani. Prav tam bo ob istem času tudi produkcija komorne šole. Podrobni sporedi bodo na razpolago v knjigarni Gl. Matice.

Vaša herika, Vaš sin, ali znata plavati? Ako ne, vpišite ju takoj v plavalno šolo na kopališču Ilirije, kjer se priučijo pravilnemu plavanju, utrdijo telo in zdravje. Šola je pod nadzorstvom ministrstva za telesno vzgojo, a zdravstveno nadzirajo deco zdravniki plavalne šole. Prijava obstoja v pismenem dovoljenju staršev, ki se odda v pismenski nabiralnik šole na kopališču. Plavalni pouk je dopoldne od 15. t. m. naprej.

1. Umetnostno-zgodovinsko društvo priredi v četrtak 15. junija izlet v Podbrezje, Kropo in Kamno gorico (domovino slikarjev Potočnika, Langusa). Odhod iz Ljubljane s Kongresnega trga ob 2 popoldne. Avtobus 30 din. Zglasiti se je do četrtka ob 11 pri tvrdki Podkrajšek na Jurčičevem trgu.

1. Sprejemni izpiti za 1. razred na drž. ženski realni gimnaziji v Ljubljani (Resljeva c.). Prošnje za pristupitev k sprejemnemu izpitu, naslovljene na ravnateljstvo in kolkovane z 10 dinarskim kolekom, se bodo sprejemale v ravnateljevi pisarni dne 21. in 22. junija od 9 do 12. Prošnja, ki naj bo pisana na vzorcu, ki se dobi pri šolskem slugi, je priložiti krstni list in izpričevalo o dovršenem 4. razredu osnovne šole. Sprejemale se bodo učenke rojene v letih 1926 do 1929. Pri oddaji prošnje bo vsaka učenka izvedela, kdaj bo delala izpit. Izpiti se bodo vršili 23. in 24. junija ob 8 v poslopju drž. učiteljske šole na Resljevi cesti št. 10. — Ravnateljstvo drž. ženske realne gimnazije v Ljubljani.

Kresovanje Rdečega krža. V nedeljo, 18. junija naredite najprijetnejši izlet na Ljubljanski Grad, kjer bo dopoldne od 15 do 23 običajna kresna veselica, večer Rdečega krža s koncertom, kresom in zabavnim sporedom. Z obiskom na tej prireditvi boste dali priznanje delavcem in samarijanom Rdečega krža.

Studijska knjižnica v Mariboru uvede za dobo od 12. junija do 9. septembra nedeljene uradne ure. Čitalnica bo v tem času zaprta, knjige pa bomo izposojali vsako sredo od 8 do 12.30 in pa vsako soboto od 8 do 12. Posebne želje glede uporabe knjižnice naj javijo zainteresirani ravnateljstvu.

Drž. klasična gimnazija v Mariboru. Sprejemni izpiti za 1. razred bodo dne 24. junija ob 8. Z 10 din kolkovano prošnjo za pristupitev k sprejemnemu izpitu je vložiti do 23. t. m. pri ravnateljstvu. Priložiti je krstni list in izpričevalo o dovršeni osnovni šoli. K izpitu se bodo sprejemali v letih 1926—1929 rojeni. Izpit se opravlja samo v juniju.

Slomškova družba, podružnica v Mariboru vabi vse svoje članice in člane na svoj III. redni občni zbor, ki bo v nedeljo 18. junija ob pol 10 v mali dvorani Zdravne gospodarske banke v Mariboru z običajnim dnevnim redom in s predavanjem g. prof. F. Finka: »Več metodike v šoli!« Pričakujemo polnoštevilno udeležbo. Odh.

Ljubljansko gledališče

Drama: Začetek ob 20.

Torek, 13. junija: Javna dramska produkcija gojencev Drž. konservatorija. Izven. Cene od 10 din navzdol.

Sreda, 14. junija: »Velika skušnjava«. Red Sreda Cetrtak, 15. junija: »Neopričevana ura«. Red A.

Opera: Začetek ob 20.

Torek, 13. junija: Zaprtio.
Sreda, 14. junija: Plesni večer opernega baleta Gostovanje Lidije Wisiakove. Premiera. Premierski abonma.

Cetrtak, 15. junija: »Werther«. Red Cetrtak. Gostuje Josip Gostič.

Angležinje v vojaški suknji

V primeru bodoče vojne ne bodo služile samo kot bolničarke, pač pa bodo služile tudi v suhozemski vojski, letalstvu in mornarici

Med svetovno vojno so bile v Angliji, kakor tudi po drugih državah, ženske v velikem številu zaposlene kot prostovoljke po vojaških bolnišnicah, kjer so z vso vno skrbale za ranjence. Ni jih klicala vojaška dolžnost, pač pa so se same javile prostovoljno za to človekoljubno delo. Svetovna vojna je zahtevala mnogo žrtv in so imele prostovoljne bolničarke dovolj posla z ranjenci. Bodoča vojna, če bi do nje prišlo, pa bi brez dvoma zahtevala še mnogo več žrtv, ker si je med tem časom človek izmislil že marsikako novo orožje, s katerim bo šel nad sovražnika. Zato bo potrebnih tudi več takšnih, ki se bodo prostovoljno priglasile v bolničarsko službo, seveda tistih, ki jih vojna ne bo poklicala na bojno polje. Zato bodo za takšno službo prišle v prvi vrsti v poštev ženske. Treba pa se jim je zanj prejši vsaj nekoliko izuriti. Zato ni čudno, če že danes, ko je še mir na svetu, srečujemo v tej ali oni državi ženske v raznih uniformah, v takšnih, v kakršnih bodo v primeru vojne nastopile v obrambo svojega ljudstva. In Anglija ni med zadnjimi v takšni vrsti vojaških priprav.

Ne samo služba v zaledju

V Angliji se ženske ne pripravljajo samo za službo v zaledju, če bi izbruhnila vojna, pač pa tudi za službo na bojnem polju. Že danes jih je mnogo po takimenovanih pomožnih oddelkih, v katerih jih uče in jim poveljujejo ženske-častnice. Komur se je zadnje čase nudila prilika, prepričati se, kakšna je danes angleška vojska in kakšno tudi njeno zaledje, je gotovo opazil tudi oddelke, v katerih so same ženske, v modrih uniformah, podobnih tistim, ki jih nosijo častniki. Ženske vojake je gotovo zaledele tudi pri pouku v vojni z avtomobilom. Prevladuje namreč mnenje, da ženska prav tako dobro, če ne še boljše, opravlja to službo pri vojaških avtomobilih, kot moški. Že ob koncu svetovne vojne je v angleški vojski služilo mnogo žensk, in sicer v suhozemski vojski 16.000, pri mornarici pa 4800.

Danes je seveda ta število že mnogo večje, čeprav so vsi te same ženske, ki bi v primeru vojne popolnoma lahko nadomestile moške pri njihovi vojaški službi, ne pa tudi one, ki bi opravljale le bolničarsko službo kot za časa svetovne vojne. V bodoči vojni bodo te ženske služile v suhozemski vojski, v letalstvu in v mornarici; vozile bodo avtomobile, služile bodo po pisarnah v vojaških štabih, druge bodo spet zaposlene po vojaških skladiščih ali pa bodo kuharice v vojaških kuhinjah itd. Skratka, ker bodo ženske opravljale vse te posle, bo moških odšlo na bojno polje lahko več, kot bi jih moglo iti, če ne bi služile pri vojakih tudi ženske.

Prostovoljke od 18. do 43 leta

Med te vojaške prostovoljke pa v Angliji sprejemajo samo one ženske, ki so stare nad 18 let in manj kot 43 let. Le tiste, ki bi v primeru vojne služile vedno v istem kraju, smejo biti stare do 50 let. Prav enaki pogoji pa veljajo za poročene, kakor za neporočene. Prostovoljke tvorijo prostovoljske čete, ki jim poveljujejo kot častniki ženske. Častnice služijo v vojski za nedoločen čas, dočim za navadne prostovoljke velja štiriletni vojaški rok. Tedaj, ko postane častnica, mora prispevati deloma tudi sama za častniško obleko, dočim navadne prostovoljke dobe obleko zastonj.

Obleka ženske suhozemske vojske

Uniformo teh prostovoljk je določila posebna ženska komisija, sestavljena iz tistih »bojevnic«, ki so se udeležile tudi že svetovne vojne. Nosijo ovratnike s kravato, nogavice, spodnje perilo, kapo, ki je zelo široka zato, da jim ni treba striči las, dalje suknjo, podobno oni, ki jo nosijo moški častniki, z velikimi žepi in pasom iz blaga. Plašč sega do 40 cm od tal. Čevlji so iz rujavega usnja. Poleg tega imajo te prostovoljke še dežni plašč.

Prvo leto traja pouk v tej prostovoljski šoli najmanj enaet ur na dan, vsako naslednje leto pa prostovoljke tabore osem do petnajet dni zunaj. Poučujejo jih častnice, v primeru potrebe more biti služba tudi stalna, brez odmorov. V tem primeru pa je tudi plačana. Tam, kjer je njihova služba neobhodno potrebna, imajo tudi stanovanje zastonj.

Letalke

Ustanovljene so bile dalje na Angleškem tudi posebne takimenovane »Civilne letalske straže«, v katerih so moški in ženske. Tudi se morajo že zdaj v mirni dobi usposobiti za letalsko službo, da bi v primeru letalskega napada mogli uspešno nastopiti, ali pa tudi tedaj, če bi bilo nujno potrebno izvesti letalski napad, in ne bi bilo

na razpolago dovolj rednih letalcev. V te »Civilne letalske straže« sprejemajo ženske in moške, ki so stari od 18 do 50 let in ki so sposobni za naporno letalsko službo. Nimajo pa zagotovila, da bi jih v primeru vojne vzeli med letalce z vsemi pravicami in dolžnostmi rednih vojaških letalcev, pač pa imajo pravico le do neznatne letne plače. Preskrbeti si morajo pa na lastne stroške svojo uniformo, ki pa ne stane preveč.

Tudi v letalstvu, v tej pomožni »Civilni letalski straži« imajo ženske svoje posebne letalske oddelke, prav tako kot v suhozemski vojski. Tudi za letalke veljajo predpisi in pogoji, kot smo jih navedli zgoraj, pri suhozemski ženski vojski. Ženske se sicer v primeru vojne ne bodo bojevale v prvih vrstah, bodo pa zato opravljale vse druge posle, ki katerih bi lahko prihranile moške moči. Tako bodo predvsem zaposlene kot telegrafistke, telefonistke, risale bodo potrebne skice z letal itd.

Pomorščakinje

Pred nedavnim je časopis »Times« objavil poročilo, v katerem pravi, da so angleški mornariški krogi izrazili željo, naj bi se uvedla pomožna služba tudi v mornarici, služba, ki naj bi jo, oziroma, ki bi jo lahko opravljale tudi ženske. Ta ženska prostovoljska mornariška služba je bila tudi ustanovljena, ko se je prijavilo zadostno število prostovoljk. Vrhovno poveljstvo nad temi prostovoljkami v mornarici ima neka skušena ženska, ki se je udeležila tudi že svetovne vojne kot pomorščakinja. Iz številnih podatkov takimenovane »Nacionalne službe« je razvidno, da bi bilo v primeru vojne zaposlenih v angleški mornarici najmanj 1500 prostovoljk, tudi če ne bi bilo več nobene nove prošnje za sprejem, kar pa ni verjetno, saj se je vprav v zadnjem času prijavilo zelo mnogo žensk za to službo. V primeru vojne bi te ženske bile zaposlene po vojaških pisarnah, kot stenografinke, tipkarice, ali pa kot vojaške kuharice, služkinje, raznašalke važnih sporočil itd. Vsem tem bi lahko odlično nadomestile moške, ki bi zaradi tega lahko opravljali druge posle, s katerimi bi mogli več koristiti.

Bolničarke

Brez dvoma bi ženske v primeru vojne mnogo storile tudi kot bolničarke. Tu se njihovo delo niti ne da nadomestiti z moškim delom, saj je znano, da so ženske za takšne stvari bolj poklicane, ker so nežnejše. Tudi za pouk v tem, kako je treba ranjenecem, civilnim in onim z bojnega polja, pomagati, je zdaj na Angleškem že dobro preskrbljeno. Ženske dobivajo v tem pouku predvsem v treh dobrodelnih ustanovah: Bolničarski ustanovi Saint-John, Bolničarski ambulanti Saint-Andrews na Skotskem in Angleškem Rdečem križu. V to službo sprejemajo ženske stare od 18 do 65 let. Le za tiste, ki svoje službe ne bi opravljale vedno na enem kraju, je predpisana starost od 18 do 45 let (na Skotskem do 55 let). Same si morajo te ženske preskrbeti bolničarsko obleko. V teh društvih morajo ženske dobiti že v mirnem času potreben pouk v vsem, kar bi morale znati tedaj, ko bodo morale nastopiti zares. Da pa to

Prvi pisalni stroj s prestopno tipko v bivši Avstriji. Sestavil ga je tirolski tesar Peter Mitterhofer 1864. let. Zdaj je ta stroj razstavljen na berlinski razstavi, ki nosi ime: »Gore, ljudje in gospodarstvo Vzhodne Krajine«.

znanje ne bi bilo površno, je predpisan za vsako takšno prostovoljko izpit, ki ga polagajo vsako leto, ali pa vsaj vsako drugo leto. Ti izpiti so predvsem zato, da se izpitna komisija prepriča, če so prostovoljne bolničarke še sposobne opravljati težavno službo, če so telesno še dovolj pri

močeh. Razumljivo je, da so ti izpiti ravno za starejšo gotovo vsako leto težji. Zgodi se tudi, da mora ta ali ona prostovoljka zaradi neuspeha pri izpitu oditi prej iz prostovoljske službe, predno bi dosegla starost, nad katero nima več dostopa med bolničarke.

Dekleta iz severnega španskega mesta León v narodnih nošah. Družbo jim delajo nemški letalci, ki so jim zadnjič ob njihovi vrnitvi domov priredili v Nemčiji zaradi njihovih velikih zaslug v španski državljanski vojni tako veličasten sprejem.

Enoletno obvezno delo za dekleta

Nemški državni tajnik v delavnem ministertvu dr. Sirup je sporočil na kongresu varčnosti v srednji Nemčiji, da bo po vsej priliki letos izšel zakon, po katerem bo moralo vsako dekle do 25. leta služiti enoletno delovno rok. Doselej je to veljalo samo za nameščence v podjetjih. Z razširjenjem te obveznosti na dekleta, ki pozneje ne mišijo iti v službo, se bo znatno pomnožilo število deklet, ki bodo obvezane služiti ta rok. Poleg socialnih nagibov je bil vzrok za ta zakon tudi okoliščina, da se čimbolj izrabijo delovne rezerve ženske mladine.

Angleži pridno izdelujejo nova letala

»Daily Express« prinaša razgovor z letalskim ministrom Kingsleyem Woodom. Minister je izjavil, da gre produkcija letal v kar najhitrejšem tempu izpod rok in da delajo nekatere tovarne po 24 ur na dan. Dnevna produkcija je od januarja do maja poskočila za 100%. V dveh letih se je število delavstva v tej industriji podvojilo. Tovarne izdelujejo aparate, ki so pravi rekorderji, posebno bombniki s hitrostjo 579 km na uro.

Olimpijski stadion v Londonu

Ker bo leta 1944 v Londonu olimpijada, so se ponovno začeli baviti z načrtom za zgraditev ogromnega stadiona, ki bo imel 119.000 prostorov. Pred vhodom bodo zgradili avtomobilski park, v katerega bodo mogli spraviti do 10.000 avtomobilov. Velik podzemski hodnik bo omogočil, da bo vsak čas lahko zapustilo stadion po 10.000 ljudi.

Zahvala albanskih dijakov Mussoliniju

Albanski študentje, ki so vpisani na padovskem vseučilišču, so poslali Mussoliniju brzojavko. V njej pravijo, da so srečni, ker je Italija pred kratkim odprla v Padovi albanski paviljon, ki predčuje uspehe italijanskega dela v Albaniji. Brzojavka pravi, da bo Albanija iskreno združena s fašistično Italijo in zvesta kralju in cesarju ter duceju.

Predstava v caracalskih toplicah

Kakor prejšnja leta, bo tudi letos od 4. julija do 20. avgusta prirejenih več gledaliških predstav pod milim nebom v caracalskih toplicah v Rimu. Pri njih bodo sodelovali najslavnejši italijanski dirigenti in operni pevci. Vstopnice za te predstave bodo nenavadno poceni. Med drugim bodo predvajali »Turandot«, »Aido« »Rigoletto« in »Bajazzo«.

7. kongres za cerkveno zgodovino

Sedmi mednarodni kongres za cerkveno zgodovino bo septembra prihodnjega leta v Bologni pod predsedstvom predsednika italijanske akademije Federzonija.

Kip Device od Cavadoagnea, ki je, kakor pravi tradicija, branila junaški španski narod v bojih proti Arabcem, in ki so ga Katalonci po padcu Barcelone odnesli v Francijo, so zdaj spet vrnili Španiji. Gospa Carmen Franco, žena gen. Franca in številne druge ugledne osebnosti so bile navzočne ob prenosu kipa v Irun. V tem kraju so priredili tudi spreved po mestu in so temu kipu, ki so ga nosili v sprevedu, izkazali vojaške časti.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Torek, 13. junija. 11 Solaka ura: Po Bosni in Dalmaciji (g. Vinko Rupnik) — 13 Iz českih oper (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Narodne pesmi pojo sestre Stritarjeve, spremlja g. Stanko Avgust — 14 Napovedi — 18 Pester spored Radijskega orkestra — 18.30 Narod in njegova omika (g. prof. E. Kocbek) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Deset minut zabave — 19.40 Nac. ura: Ljudoviti Vuličević — 100 letnica rojstva (Sinja Kordić, knjiž.) — 20 Pevski zbor »Sloga« — 21 Prenos iz Prage: Dvorakovi plesi — 22 Napovedi, poročila — 22.15 V odhiti igra Radijski orkester.

Sreda, 14. junija. 12 Nekaj komorne glasbe (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Vse mogoče, kar kdo hoče (plošče po željah) — 14 Napovedi — 18 Mladinska ura: a) Najvažnejše slovenske kulturne ustanove (g. prof. Fr. Vodnik); b. Ročna dela: Sončne ure (g. Miroslav Zor) — 18.40 Naše delavstvo v gospodarskem in zdravstvenem oziru (g. Milan Valant) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Prirodopisni kotiček (g. prof. Fr. Pengov) — 19.40 Na. ura: Vzgojni namen alpinizma (Janez Gregorin, Ljubljana) — 20 Sramel-kvartir »Strijanjek« — 20.45 Valčekovi — 21 Plošče — 21.15 Ciganske pesmi poje ruski sekretelj, sodeluje gđ. Milica Polajnar — 22 Napovedi poročila — 22.15 Plesne pesmice pojeta Jožek & Ježek.

Drugi programi

Torek, 13. junija: Belgrad: 20 Simfonični koncert RO — Zagreb: 22.30 Koncert radijskega kvinteta — Praga: 21.30 Pevski koncert — Sofija: 18 Koncert lahke glasbe — Varšava: 21.40 Mozart: Don Juan — opera v 2 del. — Berlin: 19 Lortzing-Webrov veder. — Budimpešta: 19.30 Mozart: »Figarova svatba« — Bukarešt: 20 Simfonični koncert RO — Dunaj: 20.15 Večerni koncert grškega mestnega orkestra — Pariz: 20.30 Pisan koncert — Stuttgart: 22.35 Nordijska glasba.

Sreda, 14. junija: Belgrad: 20.30 Prenos proslave 25.letnice dela J. Mokrancja. — Zagreb: Prenos opere iz Nar. gledališča v Ljubljani — Bratislava: 20.20 Koncert radijskega orkestra. — Praga: 21.30 Koncert česke glasbe — Sofija: 22.30 Vesel narodni koncert — Varšava: 21 Koncert Chopinovi skladb — Berlin: 22.30 Zabuvalni koncert — Bukarešt: 22.15 Prenos koncerta — Dunaj: 22.30 Koncert RO — Pariz: 20.30 Koncert zbora in orkestra.

Zahtevajte povsod naš list!

Hervey Allen

Antonio Adverso, cesarjev pustolovec

»Moj pes je, kakor so pripovedovali, ubil njegovega služabnika. In on je bil španec stare šole.«

V hiši, kjer je bil zavod svetega Lazarja, kamor jih toliko pride za delj časa, ki pa jih potem vendar spet tako hitro odnesejo, se je med prebivalci zavoda moralo razviti pravo tovarništvo in občutek navezanosti drug na drugega. Edini tujec, ki je večkrat prišel, je bila smrt.

Slučajnostnemu obiskovalcu se je morala zdeti živahnost, veselo ravnanje in v pogumno življenje neozdravljivih bolnikov iz dneva v dan nekaj neverjetnega in grotesknega, če že ne strahotno omejenega. Morda je bilo groteskno — toda trdosrčno ne. To življenje je bilo samo izraz modrosti ljudi, ki so predobro spoznali, da ni mogoče odvzeti drugemu bremena, ki je po naravi samo njegovo... Kadar je kdo mislil, da bo umrl, je bil pripuščen čisto sam sebi, z izjemo stiskanja rok, in kadar je kdo trpel, tedaj ga niso mučili z običajnimi pripombami, s katerimi bi zražali svojo naklonjenost in sočutje. Vsak je dobil samo to, kar je dejansko potreboval.

Tuji, ki so prišli na obisk izražati sočutje in tolažiti, so bili večkrat presenečeni in razoroženi nad navidezno neobčutljivostjo v zavodu svetega Lazarja.

Don Lopez je imel malo smisla za to vrsto sočutja in je pustil, da so obiskovalce vodili okoli njegovi pomočniki. Jelniki se tudi niso mnogo menili zanje. Vzeli so darove, ki so se jih lahko polastili in se pripravili zanje. V prisotnosti tujcev so se zdeli sami sebi kakor živali v zverinjaku in so se tudi vedli tako.

»Toda, kaj naj napravim,« je rekel doktor, »dame so v družbi vplivne in jih ne morem zavrniti.«

»Kar pustite jih, morda se bodo pri tem kaj naučile, je odvrnil Antonio.

Doktor je odkimal z glavo.

»Za časa vladanja prejšnjega vicekralja smo imeli ve. takih primerov. Poslali so jih sem zato, da bi strohnili. Toda zdaj se, da vi niste take vrste. Vi ste... nič. Ni potrebno, da vam dajem pogum,« je hitro pristavil, »razumite me prav. Izven zavoda se ne

mislim niti najmanj zanimati za vas. Imam pičlo plačo, štiri otroke in ženo, ki ne rume nobene šale. V politične stvari se ne mešam. Je to dovolj jasno? Pri meni boste našli na granit.«

»Razumem vaše stališče,« je rekel Antonio.

»Dobro!« je rekel mali doktor. »Tu notri bomo videli, kaj se da napraviti. Pridite, verigo za blazneže smatram začasno za nepotrebno. S tem bomo začeli.« Nato sta skupaj odšla v cerkev.

Po cerkvi so se plazile okoli sklonjene postave s cunjami in metlami. Bili so kakor svetniki na cerkvenem pročelju. Antonio se je stresel od groze.

»Temu se pač morate privaditi,« je rekel doktor. »Nihče ne ve, kdaj lahko oboli. Ljudje pač morajo nekaj delati. Naj se vam ne zmeša, moj ljubi. To vam nujno svetujem. Potem se vam morda posreči pod nekimi okoliščinami...«

Z roko je napravil lahko kretnjo proti vratom in se zasmejal. »Toda bodite si na jasnem: v jedru je tu prav tako, kakor povsod drugod. Smrt preži stalno na vsakega in končno — to veste vendar sami. Tukaj je pač potek vidnejši. V tem je vsa razlika.«

Poklical je ključarja in mu dal nekaj navodil. »Spati sme v predstobi. Na kamenito klop mu dajte svežo žimnico. Potem je vedno — na prostem.« Zdelo se je, da se premišlja. »Verigo lahko tudi odstranite, samo« (pomenljivo je pogledal Antonio), »če se bo upiral — ga prikuje k zidu.«

»Ali ste slišali, gospod? Upam, da se razumemo. Jaz sem iz granita. Morda si lahko preganjate čas s tem, da vzamete kaj v roko. Pri tem niste v nič večji nevarnosti kakor jaz.«

Mali doktor se je nasmejal, mu podaril cigaro in se zopet odpravil na svoj obhod.

»Tuc,« je rekel Roblado. »Zagrabl nosilnico! Dovolj si močan. Pojdimo!«

Ujetnikom v zavodu je čas neopazno potekal. Samo počasno umiranje teles in brstenje ter oვენenje grmičja na dvorišču je označevalo njegov tek. Dan za dnem je Antonio lahko gledal senco iztegnjen roke kamenitega Lazarja, kako roma od oboka do oboka. Kos za kosom so kapljali dnevi njegovega življenja v to prosočno roko, kakor dragocena miloščina. Štiri sto jih je že zdajal na ta način.

Po vsakem dostojnem romanu, si je mislil, bi moral med tem že zdavnaj prepiliti železne rešetke, pobiti pijane paznike, preple-

zati zid ali s pomočjo svojih mogočnih prijateljev zunaj podkupiti oblasti. Tudi manj obrabljeni načrti za beg so mu rojili po glavi, toda opustil jih je. Če bi bil samo politični jetnik v navadni jetnišnici, bi morda lahko odšel. Toda zavod svetega Lazarja — to je bilo pač nekaj čisto posebnega.

Po posredovanju duhovnika, ki je prihajal od časa do časa, da je obhajal umirajoče, je poslal angleškemu konzulu pismo. Slednji je prišel, se razgovorjal z njim skozi mrežo, mu poslal vina, knjig in cigar in vso zadevo predal ameriški konzulu. Tega se je pa Antonio najbolj bal. Vicekralja so sicer opozorili nanj, toda niti on niti ameriški borci za svobodo, ki so mu takrat zadajali mnogo opravka in končno ločili Meksiko od Španije, niso imeli nobenega razloga izpustiti na prosto prebivalce zavoda za okužene, oziroma blazneže.

Dvakrat se je Antonio posrečilo prelitihotapiti pisma, naslovljena na prijatelje v New Orleansu, toda od njih ni dobil nikakega odgovora. Zdelo se je, da mu bo samo sem in tja nihajoča senca roke svetega Lazarja prinesla odrešitve.

Proti koncu pasjih dni so prinesli k svetemu Lazarju prvega bolnika, ki je imel mrzlico — in so ga zopet odnesli. Povodenj je naraščala, grozila je, da bo preplavila vse prostore. Cerkevna ladja se je polnila. Že je zmanjkalo postelj. Bolnike so polagali v vrstah na rjuhe potleh. Potem je zmanjkalo tudi rjuh. Tisočkrat se je ponovil prizor iz kabine »Aristocrat«.

Truma pobožnih nun in duhovnikov, bratovščina strežnikov lajkov v kapucah, v katerih so dobrotniki ostali nepoznani, se je trudila pomagati telesno in duševno. Mnogi izmed njih so oboleli, položili so jih na tla in nato odnesli. Njihova mesta so zavzeli drugi. Antonio je delal z njimi noč in dan. Samo večjih ga je premagala izčrpanost. Po kratkem spanju je začel znova. Njegovo delo so sprejeli brez besed. Sedaj je šele razumel, da je doktor Lopez, čigar znanstvo ni nobenega rešilo smrti, obušodovanja vreden mal mož.

»No,« je rekel doktor nekega večera, ko je bila cerkevna ladja po daljšem, brezuspešnem boju zopet razmeroma prazna, »zdi se mi, da se vam navadnih govavecev ni treba nič več bati.«

»Ne,« je odvrnil. »Počutim se čudovito veselega. Večkrat jih obiskujem v njihovih lopah in sem se z marsikom spoprijateljil.«

»Tudi z menoj je tako,« je rekel doktor. »Vem tudi, kaj mislite. Toda jaz ne verjamem, da vas bo zagrabilo. Tudi jaz sem še zdrav.